

— ærede Medlemmer vil kunne læse det i den omdelte Beretning —: „Der er Forhold ved Københavns Befæstning, paa hvilke intet System af Arbejder ved denne kan raade Bod, idet Byen ikke ved Befæstninger kan beskyttes mod Bombardement af sværere Skyts end Feltskyts.“ Og da vi i 1921, altsaa i Fjor, fra Militærkommissionens Side spurgte Generalstaben: Hvordan skal den fremtidige Ordning være? svarede Generalstaben: „Det direkte Forsvar af Hovedstaden ligger over vore Kræfter. Derfor er der i vor Plan til en ny Ordning ikke regnet med nogen Befæstning af København, hverken mod Land- eller Sø-siden eller mod Luften.“ Det var altsaa ikke i 1914, men det var, da Krigen var sluttet, at man erklærede: at befæste København ligger over Danmarks Kræfter. Vil ærede Medlemmer gøre sig den Ulejlighed at undersøge, hvad der blev sagt under Diskussionen om Militærlovene i 1909, vil de se, at det er Ord til andet, hvad der den Gang blev fremhævet fra socialdemokratisk og radikal Side: En Befæstning af København ligger over vore Kræfter. I 1921 siges det af Generalstaben, men i 1909 erklærede Venstre: Hvis ikke København kan befæstes, saaledes at vi kan forsvare København, er det unyttigt overhovedet at foretage noget som helst til Værn for Danmark. Jeg tror, at naar vi har faaet disse Ting slaaet fast: Danmark har Ret til at afruste, Ret til at ordne sig, ganske som det lyster, den Ordning, vi lavede i 1909, var fuldkommen ubrugelig, da Verdenskrigen udbrød, maa det ærede Medlem forstaa, at saa er der visse Ord, der ikke fænger mere. Det er de Ord, man fra anden Side har saa travlt med at slaa fast: at det var Militærordningen af 1909, der reddede Danmark, og at vi her i Danmark, naar vi sluttede os til Folkeforbundet, ikke havde Ret til at afruste.

Den ærede Ordfører for Venstre talte om de socialdemokratiske Protestmøder i de Lande, der kom med i Krigen: Tyskland, Frankrig, England, Østrig, Italien. Han sagde, at Socialdemokraterne holdt Protestmøder, men der fulgte ingen Handling efter. Han sagde: Vi bebrejder ikke Socialdemokraterne dette, vi bebrejder f. Eks. ikke Socialdemokraterne i Tyskland, at de ikke udleverede deres Land til Rusland ved en Generalstrejke, men vi bebrejder Socialdemokraterne, hvad de sagde i 1909. Hvad sagde da Socialdemokraterne i 1909? De talte om, hvorledes et afrustet Land vilde være stillet, hvis Tyskland begyndte en Erobringskrig. Det er klart,

at disse Udtalelser aldeles ikke tager Sigte paa Forhold som dem, der udviklede sig i 1914. Men det ærede Medlem har jo ogsaa selv Forstaaelsen af, at det, at Socialdemokraterne anvendte al deres Kraft paa at forsøge at forhindre Krigen i at bryde ud, var noget, som de ikke skulde have Lov at staa ene om. Det ærede Medlem sagde, at de stod ikke ene, der var andre, som virkede i den Retning, og det ærede Medlem nævnte et Par Navne. Jeg giver det ærede Medlem Ret, der var nogle Enkeltpersoner, som virkede mod Krigen, men Socialdemokraterne var det eneste politiske Parti, den eneste politiske Organisation, der gjorde det. De havde ikke Held med sig i deres Bestræbelser, de var for svage, men det undrer mig, at man ikke fra anden Side taler om, hvorledes Kirkens Stilling var i 1914. I over tusind Aar er der paa Hundredtusinder af Prædikestole Europa over blevet forkyndt den Lære, at vi er alle Brødre, at vi skal gengælde ondt med godt, at vi skal ikke slaa ihjel, men da Socialdemokraterne kom med deres Protest mod Krigen, hvor var da Kirkens Repræsentanter? De var ude at velsigne de Vaaben, som skulde bruges i Krigen mod andre kristne Mennesker. Socialdemokraterne magtede ikke noget, Socialdemokraterne stod som Mindretal i alle Lande, men Kirken, som officielt havde omtrent alle med sig, den stod magtesløs, uvirksom og foretog sig ikke det allerringeste. I de Dage, hvor man herhjemme fra alle Sider anstrengte sig for at træffe Foranstaltninger, saa at Befolkningen ikke i alt for høj Grad skulde føle Krigens Virkninger, var Kirken ikke stærkt interesseret i den Sag, den havde travlt med Kirkeministeren, travlt med Spørgsmaalet om Arboe-Rasmussen. Saadanne Spørgsmaal interesserede Kirken i Danmark, men de store Spørgsmaal lod den ligge ganske uænset.

Jeg er stolt af Socialdemokraternes Virksomhed ved Verdenskrigens Udbrud, der var ingen andre, intet andet Parti, der prøvede paa at forhindre Krigen, tværtimod, Socialdemokraterne blev der bekæmpet paa samme Maade som her forberedt af Forsvarsministeren, der fik Indstilling fra Hærledelsen om, hvad der skulde foretages i Danmark i Retning af Belejringstilstand, Standsning af Telegrammer o. s. v., man kunde jo den Gang ikke sætte sig i Forbindelse med hinanden, det var ikke muligt for Socialdemokraterne i Berlin at komme i Forbindelse med Socialdemokraterne i Hamborg, end sige med Socialdemokraterne i